

KAHEKÜMNENDAT KORDA MAJANDUSPOLIITIKA TEADUSKONVERENTSID EESTIS

Alates 1984. aastast alguse saanud majanduspoliitika teaduskonverentsidest on ülevaated esitatud 2002. ja 2007. aastal, siis kui toimusid vastavalt kümnes¹ ja viieteistkümmes² konverents. 2012. aastal toimub juba kahekümmes konverents. Alates XV konverentsist on toimumise kohaks jäänud ainult Võrskas (varem viibiti pool esimesest päevast Tartus ja seejärel jätkati Võrskas). Konverentsi põhiolemus on jäänud varasemate kordadega samaks: esimesed kaks päeva on ettekanded, mis on istungiteks jagatud (kuni kuus istungit). Traditsiooniliselt on konverentsi raames toimunud ka piknik ja kultuuriprogramm (esimesel päeval), spordi ja terviseprogramm (teisel päeval)³ ning loodusprogramm (kolmandal päeval).

Kuna viieteistkümnenda konverentsi (2007) sisulise töö kohta ei ole varem kroonikas kirjutatud (publikatsioon ilmus enne konverentsi toimumist), siis käesoleval juhul antakse siin ka lühiülevaade selle kohta.

2007. aastal (28.-30.juuni) toimus **XV** teaduskonverents teemal „Eesti majanduspoliitika – kolm aastat Euroopa Liidus“. Konverentsi esimene päev oli põhiliselt pühendatud Eesti regionaal- ja kohaliku omavalitsuse poliitikale. Diskussioonide algatamiseks oli kavandatud ettekanded eeskätt Põlva maakonna kohaliku omavalitsuse spetsialistidelt – *Raul Kudre* (Võrskas Vallavalitsus), *Haimar Sock* (Põlva Maavalitsus) ja *Tarmo Tamm* (Põlva Linnavalitsus). Päeva lõpetas emeritprofessor *Peter Friedrichi* (München-Tartu) ettekanne-diskussioon.

Konverentsi teine päev oli jagatud kolmeks istungiks.⁴ Esimest istungit juhatas *Mart Sörg* (Tartu Ülikool⁵) ning ettekanded oli kavandatud neljalt osalejalt: *Eckhard Freyer* (Merseburgi Ülikool, Saksamaa LV), *Hanna Kanep* (TÜ), *Enno Langfeldt*

---

¹ Ülevaadet esimese kümne konverentsi kohta on võimalik lugeda eesti ja inglise keelsetest artiklitest: **Raudjärv, Matti; Sepp, Jüri**. Majanduspoliitika kümme konverentsi kui osa Eesti majandusteadusest ja akadeemilisest majandusharidusest / Ten conferences on economic policy as a part of Estonian economic science and academic economic education. – Euroopa Liiduga liitumise mõju eesti majanduspoliitikale / Die Integration der Europäischen Union und ihre Wirkungen auf die Wirtschaftspolitik Estlands / Effect of Accession to the European Union on the Economic Policy of Estonia. Berlin, Tallinn: Berlin Verlag Arno Spitz GmbH, Mattimar OÜ, 2002, lk. / S. / pp. 601-620.

² Ülevaadet 11.-14. konverentsi kohta on võimalik lugeda eesti, saksa ja inglise keelsetest artiklitest: **Raudjärv, Matti**. Majanduspoliitika konverentsid kui traditsioon Eesti majandusteaduses ja kõrghariduses. – Eesti majanduspoliitilised väitlused/ Estnische Gespräche über Wirtschaftspolitik/ Discussions on Estonian Economic Policy. Berlin, Tallinn: Berliner Wissenschafts-Verlag, Mattimar, 2007, lk. / S. / pp. 97-112.

³ Enne Võrskas SPA-keskuse valmimist toimus kultuuriprogramm konverentsi teise päeva ehk reede õhtul.

⁴ Kõik ettekanded tuginesid artiklitele, mis on avaldatud teadusajakirjas/teaduskogumikus „Eesti majanduspoliitilised väitlused/ Estnische Gespräche über Wirtschaftspolitik/ Discussions on Estonian Economic Policy - XV. Berlin, Tallinn: Berliner Wissenschafts-Verlag, Mattimar, 2007.

⁵ Tartu Ülikool, edaspidi lühendatult TÜ

(Kieli Rakendusülikool, Saksamaa LV), *Raivo Linnas* (Tallinna Tehnikaülikool⁶). Teist istungit juhatas *Olev Raju* (TÜ) ning ettekanded toimusid järgmiselt: *Mart Sörg* (TÜ), *Leo Aadel* (TTÜ), *Urmars Hallika* (TTÜ), *Sulev Mäeltsemees* (TTÜ) ja *Uno Silberg* (Eesti Maaülikool). Kolmandat istungit juhatas *Sulev Mäeltsemees* (TTÜ) ning ettekanded kavandati järgmistele inimestele: *Jaanus Kiili* (TTÜ), *Merle Looring* (TÜ), *Olev Raju* (TÜ) ja *Matti Raudjärv* (TÜ).

Konverentsi esimese päeva õhtul toimus traditsiooniline piknik Seto talumuuseumis. Samas oli ka kontsert ning uudistati muuseumi hooneid ning väljapanekuid. Loodusprogrammi osas tehti muudatus ning juba teisel päeval külastati Meenikunno raba Põlvamaal. Seetõttu oli konverentsil osalejatel laupäeval võimalik ka Tallinnas X Noorte Peost osa saada (29.06-01.07.2007 toimusid „Laulupidu 2007“ ja „Tantsupidu 2007“).

2008. aastal (26.-28. juunil) toimus Värskas XVI teaduskonverents teemal „Majanduspoliitika Euroopa Liidu riikides – aasta 2008“ ning konverentsitöö oli kavandatud kahele päevale – esimesel päeval kaks ja teisel neli istungit. Konverentsi avasid *Matti Raudjärv* (TÜ) ning TÜ majandusteaduskonna dekaan *Toomas Haldma*, kes oli sel ajal ka Eesti Majandusteaduse Seltsi president.

Esimest istungit juhatas *Sulev Mäeltsemees* (TTÜ) ning ettekanded olid kavandatud järgmistelt osalejatelt: ⁷ *Florian W. Bartholomae* ja *Alina M. Popescu* (mõlemad Müncheni Bundeswehri Ülikool, Saksamaa LV); *Harald Zschiedrich* (Berlini Tehnika ja Majanduse Rakendusülikool); *Tiiu Paas* ja *Liis Lill* (mõlemad TÜ). Esimese päeva teist istungit juhatas *Janno Reiljan* (TÜ) ning kavandati järgmised ettekanded: *Peter Friedrich* ja *Janno Reiljan* (mõlemad TÜ); *Mikk Lõhmus* ja *Sulev Mäeltsemees* (mõlemad TTÜ); *Olev Raju* (TÜ).

Teisele konverentsipäevale jäi neli istungit. Järjekorras konverentsi kolmandale istungile (juhatas *Mart Sörg* TÜ-st) kavandati kolm ettekannet: *Armin Rohde* (Greifswaldi Ülikool, Saksamaa LV); *Danel Tuusis* (TÜ) ja *Raivo Linnas* (TTÜ). Neljandal istungil (juhatas *Enno Langfeldt* Kieli Rakendusülikoolist, Saksamaa LV) olid järgmised esinejad: *Michael Franck* (Saksamaa LV); *Lothar Funk* (Düsseldorfi Rakendusülikool, Saksamaa LV) ja *Pille Mõtsmees* (TÜ). Viiendat istungit juhatas *Armin Rohde* (Greifswaldi Ülikool, Saksamaa LV) ning ettekandjad oli järgmised: *Enno Langfeldt* (Kieli Rakendusülikool); *Ott Koppel* (TTÜ) ja *Toomas Saal* (TTÜ/Mainori Kõrgkool). Kuuendat istungit juhatas *Matti Raudjärv* (TÜ) ning siin tegi ettekande Eesti Vabariigi Valitsuse nõunik *Kalev Kukk*, andes põhjaliku ülevaate väljaspool Eestit elanud eestlasest majandusteadlasest *Ragnar Nurkse*st (1907-1959) ja tema viljakast teadustegevusest. Kuues istung oli ühtlasi ka konverentsi lõppistungiks.

Esimese päeva õhtu veedeti jällegi Seto Talumuuseumis ning sealses Tsäimajas toimus nii õhtusöök kui kultuuriprogramm. Kuna 2007. aasta sügisel oli valminud

---

⁶ Tallinna Tehnikaülikool, edaspidi lühendatult TTÜ

⁷ Siin ja edaspidi on toodud kõik artikli-ettekande autorid (kuigi tavaliselt oli üks ettekandja).

uus SPA-keskus Värskas Sanatooriumi vahetus läheduses, siis pandi 2008. aasta konverentsil alus ka iga aastasele traditsioonile, et konverentsi tööprogrammi lõppedes teise päeva õhtul, veedeti aega just SPAs, kus on erinevate veeprotseduuride ja saunade kõrval võimalus loodusliku mineraalvee vannides lesida ning 25 m basseinis ujuda. Loodusprogrammi raames, konverentsi kolmandal päeval, külastati Taevaskoda, tehti mootorparvesõit ülespaisutatud Ahja jõel ning lõunatati Põlva restoranis „Pesa“. Lisaks korraldati programmiväliselt saksa külalistele ühepäevane sisutihe ekskursioon Lahemaale, mille raames toimus ka meeleolukas rahvuslik lõunasöök Altja kõrtsis.

2009. aastal (01.-03.juulil) toimunud **XVII** konverentsi teemaks oli „Majanduspoliitika Euroopa Liidu riikides – aasta 2009“. Konverentsi avamisel võtsid sõna Matti Raudjärvi (TÜ), konverentsi kaaskorraldaja Manfred O.E. Hennies (Kieli Rakendusülikool, Saksamaa LV) ja TÜ majandusteaduskonna teadusprodekaan Urmas Varblane.

Esimesel päeval toimus kaks istungit, millest esimest juhatas *Peter Friedrich* (TÜ) ning sinna istungile olid kavandatud ettekanded: *Armin Rohde ja Johannes Treu* (mõlemad Greifswaldi Ülikool, Saksamaa LV), *Sulev Mäeltsemees* (TTÜ), *Andres Agan ja Triin Kask* (mõlemad TÜ). Sama päeva teist istungit juhatas *Armin Rohde* (Greifswaldi Ülikool) ning ettekandjad olid kavandatud: *Urmas Varblane, Rein Jürjado ja Oliver Lukason* (kõik TÜ), *Tiiu Paas ja Helje Kaldaru* (mõlemad TÜ) ning *Harry W. Trummer* (Frankfurdi/ Main/ Ülikool, Saksamaa LV). Viimane ettekandja pidi küll tööülesannete tõttu pärast oma ettekannet kohe kodumaale siirduva lennuki peale kiirustama.

Teisel päeval toimus neli istungit. Neist esimest juhatas *Janno Reiljan* (TÜ) ning ettekannete autorid olid: *Raul Eamets ja Kaia Philips* (mõlemad TÜ), *Katrin Tamm, Anneli Kaasa ja Helje Kaldaru* (kõik TÜ) ning *Kerly Krillo ja Jaan Masso* (mõlemad TÜ). Teise konverentsipäeva teist istungit juhatas *Urmas Varblane* (TÜ) ja istungi ettekannete autorid olid järgmised: *Ingra Paliser, Peter Friedrich ja Janno Reiljan* (kõik TÜ), *Liisi Sepp ja Urmas Varblane* (mõlemad TÜ), *Andre Kuusik, Rein Ahas ja Margus Tiru* (kõik TÜ). Pärastlõunast ja teise päeva kolmandat istungit juhatas *Raul Eamets* (TÜ) ning ettekannete autoriteks olid: *Priit Sander* (TÜ), *Reelika Irs ja Tuuli Reisberg* (mõlemad TÜ), *Reelika Irs, Kulno Tiirk ja Maaja Vadi* (kõik TÜ) ning *Helen Poltimäe ja Andres Võrk* (mõlemad TÜ). Päeva viimast ja ühtlasi konverentsi lõppistungit juhatas *Tiiu Paas* (TÜ) ning ettekanded olid kavandatud järgmistelt osalejatelt: *Maret Kirsipuu* (Eesti Mereakadeemia/ TTÜ), *Tõnu Roolah* (TÜ) ning *Siret Vildo ja JaanMasso* (mõlemad TÜ).

Konverentsi raames toimus kultuuriprogramm Värskas valla piiriäärses Saatse külas, kus külastati kohalikku ajaloolist kirikut ja surnuaeda, tutvuti Euroopa Liidu toetusrahade kaasabil vastvalminud pansionaadiga ning viibiti kohalikul matkarajal. Sellele järgnes piknik ja kultuuriprogramm looduses Saatse muuseumi kõrval oleval kultuskõrgendikul. Loodusprogrammi raames toimus konverentsi kolmandal päeval osalejatele ligi mõnetunnine laevasõit Värskas lahel ja Pihkva järvel, mille korraldas kohalik firma „Setoline“.

2010. aastal (01.-03.juulil) toimunud **XVIII** konverentsi teema oli „Majanduspoliitika Euroopa Liidu riikides – aasta 2010“. Konverentsi avamine oli seekord pikem kui tavaliselt: peale avasõnavõttu konverentside seeria initsiaatorilt *Matti Raudjärvelt* (TÜ), esines lühiettekandega teenekas ja kauaaegne konverentsi kaaskorraldaja emeritprofessor *Manfred O.E. Hennies* (Kieli Rakendusülikool, Saksamaa LV). Seejärel oli sõnavõtt TÜ majandusteaduskonna dekaanilt *Toomas Haldmalt*, kes andis *Manfred Henniesile* üle TÜ rektori *Alar Karise* auaadressi teenete eest nii Tartu Ülikooli kui Eesti majandusteaduse ees. Järgnevana esines TÜ Pärnu Kolledži direktor *Henn Vallimäe*, kes annetas *Manfred Henniesile* kolledži kuldmärgi pikaajalise ja sisuka koostöö eest. Avamisel esines sõnavõtuga ka TTÜ sotsiaalteaduskonna dekaan ja pikaajaline Värskas konverentsi kaaskorraldaja *Sulev Mäeltsemees*.

Esimesel päeval toimus kaks istungit. Esimest istungit juhatasid *Armin Rohde* (Greifswaldi Ülikool, Saksamaa LV) ja *Eve Parts* (TÜ). Ettekandjateks samal istungil olid: *Urmas Varblane* (TÜ), *Toomas Haldma* (TÜ) ning *Johannes Treu ja Armin Rohde* (mõlemad Greifswaldi Ülikool). Sama päeva teist istungit juhatasid *Janno Reiljan ja Eve Tomson* (mõlemad TÜ). Kõik istungi ettekandjad esindasid TÜ-d: *Andres Kuusk, Arvi Kuura ja Danel Tuusis*.

Teisel päeval toimus neli istungit, millest esimest juhatasid *Üllas Ehrlich* (TTÜ) ja *Maret Kirsipuu* (Eesti Mereakadeemia). Ettekannetega esinesid *Diana Eerma* (TÜ), *Sirje Pädam* (TTÜ) ja *Jüri Kleesma* (TTÜ). Ennelõunast teist istungit juhatasid TÜ esindajad *Mart Sörg ja Olev Raju*. Ettekannetega esinesid *Ivo Karilaid* (TTÜ), *Tõnu Roolah* (TÜ) ja *Priit Sander* (TÜ). Konverentsi viiendat ja teise päeva kolmandat istungit juhatasid *Sulev Mäeltsemees* (TTÜ) ja *Mark Kantšukov* (TÜ). Ettekanded tegid TÜ esindajad *Peter Friedrich, Kristi Ploom ja Reelika Irs ning Andres Kuusk*. Konverentsi viimast, kuuendat istungit ja lõpetamist juhatas *Matti Raudjärv* (TÜ). Istungil tehti kaks ettekannet TTÜ esindajatelt (*Kerly Lillemets ja Kaire Põder*).

Konverentsi esimese päeva õhtul toimus piknik Värskas Sanatooriumi kõrval järve äärsel aasal, kus esines Seto laulu- ja tantsuansambel Mikitamäelt. Loodusprogrammi raames külastati Pihkva järve äärseid külasid ning tutvuti kohalike inimeste eluoluga. Põhjalikumalt tutvuti Podmotsa külaga ning viibiti küla tsässonis (õigeusu külakabel Setumaal) kus tehti ka rahalisi annetusi. Podmotsa tsässon on ehitatud 1760. aastal ning mitmel korral hiljem ümberehitatud (1893, 1932, 1995, 2003). Podmotsa küla asub 6 km Värskas keskusest vene piiri poole (külast jääb riigipiirini ca 200 meetrit). Külast avaneb kaunis vaade üle Kulje lahe Venemaa Kulje külale ja sealsele kirikule. Tegemist on tuntud kalapüügikohaga, kus armastas kala püüda ka legendaarne bariton, eesti laulja Georg Ots (21.03.1920 Petrogradis – 05.09.1975 Tallinnas). Loodusretke käigus roniti ka Velna soo serval olevasse vaatetorni, kus imetleti toredalt laiuvat soomaastikku, järvi, metsi ja külasid. Kuna üle soo kulgev laudtee oli vee kõrgeisu tõttu mitteläbitav, siis jalgsimatki tuli ära jätta (nn Pikalombi loodusrajad – pikkustega 3,8 ja 9,1 km). Jääb lootus, et ehk edaspidi on siiski võimalik ka ca kahe-kolme tunnine jalutuskäik Pikalombi radadel sooritada, et põhjalikumalt huvitava kohaliku looduse ja soomaastikuga tutvuda.

2011. aastal (30. juuni – 02. juuli) toimunud **XIX** konverents oli teemal „Majanduspoliitika Euroopa Liidu riikides – aasta 2011“ ning konverentsitöö jagunes kahe päeva vältel kuuele istungile. Konverentsi avasõnavõttud kuulusid *Matti Raudjärvele* (TÜ) ja konverentsi pikaajalisele (alates aastast 1999) kaaskorraldajale *Armin Rohdele* (Greifswaldi Ülikool, Saksamaa LV).

Esimese päeva esimest istungit juhatas *Armin Rohde* ning ettekanded olid järgmistelt osalejatelt kavandatud: *Frank Erhold ja Armin Rohde* (mõlemad Greifswaldi Ülikool, Saksamaa LV), *Olev Raju* (TÜ), *Mojmir Helisek* (Praha Rahandusülikool, Tšehhi), *Enn Listra* (TTÜ) ja *Mark Kantšukov* (TÜ). Esimese päeva teist istungit juhatas *Janno Reiljan* (TÜ). Selle istungi ettekandjateks olid plaanitud: *Priit Sander* (TÜ), *Tõnu Roolah* (TÜ), *Meelis Angerma* (TÜ) ja *Jürgen G. Backhaus* (Erfurdi Ülikool). Viimne jäi paraku konverentsile saabumata, kuna ebaõnn Saksamaal enne lennukile asumist ei võimaldanud tal Eestisse tulla.

Teine päev algas järjekorras konverentsi kolmanda istungiga, mida juhatas *Michael Kull* (Soome Majandusuuringute Keskus). Ettekanded: *Mikk Medijainen* (TÜ), *Tiiu Paas* (TÜ), *Maret Kirsipuu* (Eesti Mereakadeemia) ja *Peter Friedrich* (TÜ). Ennelõunast istungit juhatas *Mart Sörg* (TÜ) ning ettekandjad olid kavandatud: *Paul Tammert ja Uno Silberg* (Sisekaitseakadeemia), *Diana Eerma*, *Viktor Trasberg ja Merle Tambur* (kõik kolm ettekannet TÜ-st). Pärastlõunast (ja viiendat istungit) juhatas *Sulev Mäeltsemees* (TTÜ). Ettekandjad olid plaanitud järgmiselt: ühisettekannet - *Mikk Lõhmus* (TTÜ), *Sulev Mäeltsemees* (TTÜ), *Michael Kull* (Soome Majandusuuringute Keskus); *Milan Palát* (Brno Ülikool, Tšehhi), *Arvi Kuura* (TÜ) ja *Zuzanna Potužáková* (Praha Metropolitan Ülikool, Tšehhi). Konverentsi viimast, kuuendat istungit ja lõpetamist juhatas *Matti Raudjärv* (TÜ) ning toimus kaks plaanitud ettekannet TTÜ esindajatelt (*Jüri Kleesmaa ja Sirje Pädam*).

Esimese päeva õhtu veedeti Värskas Sanatooriumi järve-äärsel aasal piknikul, kus rahvamuusikat tegi Seto löötsa- ja akordionimees. Teise päeva õhtul oli nii nagu juba alates 2008. aastast – traditsiooniline spordi- ja terviseprogramm Värskas SPA-s. Kolmandal päeval külastati loodusprogrammi raames Mooste mõisa huvitavaid restaureeritud hooneid Põlvamaal ning seal oli ka lõuna. Mooste mõis on üks terviklikumalt säilinud hoonestikuga mõisaid Eestis. Sajanditetagune ehitiste rivi paikneb Mooste järve lõunakaldal ja moodustab huvitava komplekse mõisaansambli. Euroopa Liidu Euroopa Regionaalarengu Fondi toetusega taastati 2011. aastaks näiteks mõisa valitsejamaja, karjalaut ja hobusetall vastavalt kunstikeskuseks, folgikojaks ja restauraatorite kojaks. Mõned hooned ootasid veel restaureerimisjärge.

2012. aastal (28.-30. juunil) toimub **XX** konverents (mida võib ilmselt ka nn juubelikonverentsiks nimetada) ning traditsiooniliselt jällegi Värskas, teemaks „Majanduspoliitika Euroopa Liidu riikides – aasta 2012“.⁸

⁸ Siinjuures selles väljaandes 20. konverentsil põhjalikult ei peatuta, kuna kavandatust on suures osas lugejal käesoleva publikatsiooni alusel ülevaade saada. Pole ka konverents ajalisel

Konverentsi temaatika on suhteliselt laialdane (analoogne on see tegelikult olnud ka varasematel aastatel). Keskenduda on soovitatud järgmistele majanduspoliitika valdkondadele nagu: 1) ettevõtluspoliitika; 2) ettevõtte strateegia; 3) fiskaal- ja rahapoliitika; 4) keskkonnapoliitika; 5) regionaal- ja kohaliku omavalitsuse poliitika; 6) sektoraalne (rahvamajandusharude) majanduspoliitika; 7) sotsiaalpoliitika; 8) töö- ja sissetulekute poliitika.

Alati on kavas olnud (samuti 2012.aastal) ka teised majanduspoliitika valdkonnad (näiteks majanduskriis jt). Oodatud on olnud ka ettevõtetmajanduse alased ettekanded (ja ka artiklid) kõigis valdkondades. Siin on autoritele seni olnud ja on ka edaspidi tingimus, et ettekandes/artiklis näidatakse-kirjutatakse, kuidas riigi majandus-poliitika mõjutab ettevõtteid ja (või) vastupidi – kuidas ettevõtteid riigi majanduspoliitikat mõjutavad. Seega peavad ettevõtetmajanduse alased tööd majanduspoliitikaga seotud olema ning majanduspoliitikaga mitteseotud tööd on retsensentide soovitusel tagasi lükatud!

Kindlasti on ka juubelikonverentsil kavas nii kultuuri-, spordi-tervise- kui ka loodusprogramm. Lisaboonusena kavandatakse kultuuri- ja loodusprogrammi laiendusena konverentsist osavõtjate ekskursiooni Petseri kloostrisse.⁹

Viimasel viiel aastal on eestlaste kõrval konverentsil osalejateks olnud peamiselt kolleegid Saksamaa LV ülikoolidest, kuid mitte ainult – osalejaid (kõik ei ole siiski mitte alati ettekannetega esinenud) on olnud ka näiteks Lätist, Poolast, Prantsusmaalt, Tšehhist ja 2012. aastal ka Ungarist. Varasematel aastatel on osalejaid olnud ka Belgiast, Leedust, Soomest ning mitmetest teistest eelpool nimetatud riikide kõrgkoolidest-uurimisasutustest. Edaspidi võib ilmselt osalejaid nii Venemaa kui Ukraina ja Gruusia ülikoolidest oodata (nii on vähemalt mõnegi sealse ülikooli esindaja allkirjutajale lootustandvalt väitnud).

Matti Raudjärv

majanduspoliitika konverentside initsiaator ja peakorraldaja

2011. november – 2012. märts

(Tallinnas Pirita-Kosel, Pärnu ja Virumaal Kaasiku talus)

---

publikatsiooni trükikojast kättesaamisel veel toimunud. Küll aga on kavas sellest lähemalt kirjutada järgmisel, 2013. aastal kui nii konverentsitöö ja lisaprogrammid on juba toimunud ning ajalooks saanud. Võib ju tegelikkus kavandatavasse mõningaid muudatusi tuua.

⁹ Eestiga liideti Petseri ja Petserimaa (etnilise alana ka Setumaa) pärast Vabadussõda, Eesti ja Venemaa vahel sõlmitud Tartu rahu (2.02.1920) jõustudes. Vene NFSV Pihkva oblasti moodustamisel (23.08.1944) ning Eesti ja Venemaa piiri sundmuutmisega arvati suur osa Petserimaast (sh Petseri linn) Pihkva oblasti piiresse. Petseri linnast sai Petseri rajooni keskus Pihkva oblasti koosseisus. Tuginedes Tartu rahule, mis määras Eesti idapiiri, tunnistas Eesti Vabariigi Ülemnõukogu Presiidium 12. septembril 1991 Eesti NSV varasemad piiri käsitlevad aktid õigustühiseks ning esitas taotluse lahendada riigipiiriküsimus Eesti ja NSV Liidu (Venemaa osavõtul) läbirääkimistega. Eesti käsitleb oma idapiirina Petserimaal 1920. aasta Tartu rahuga määratud Eesti ja Vene riigipiiri ning peab Põlva- ja Võrumaa ning Vene Föderatsiooni Petseri rajooni piiri, mille NSV Liit määras 1944 Eesti NSV idapiiriks, faktiliselt majandus- ja halduspiiriks. (Vt.: EE (Eesti Entsüklopeedia), 7. Kd. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus, 1994, lk. 282-283.)